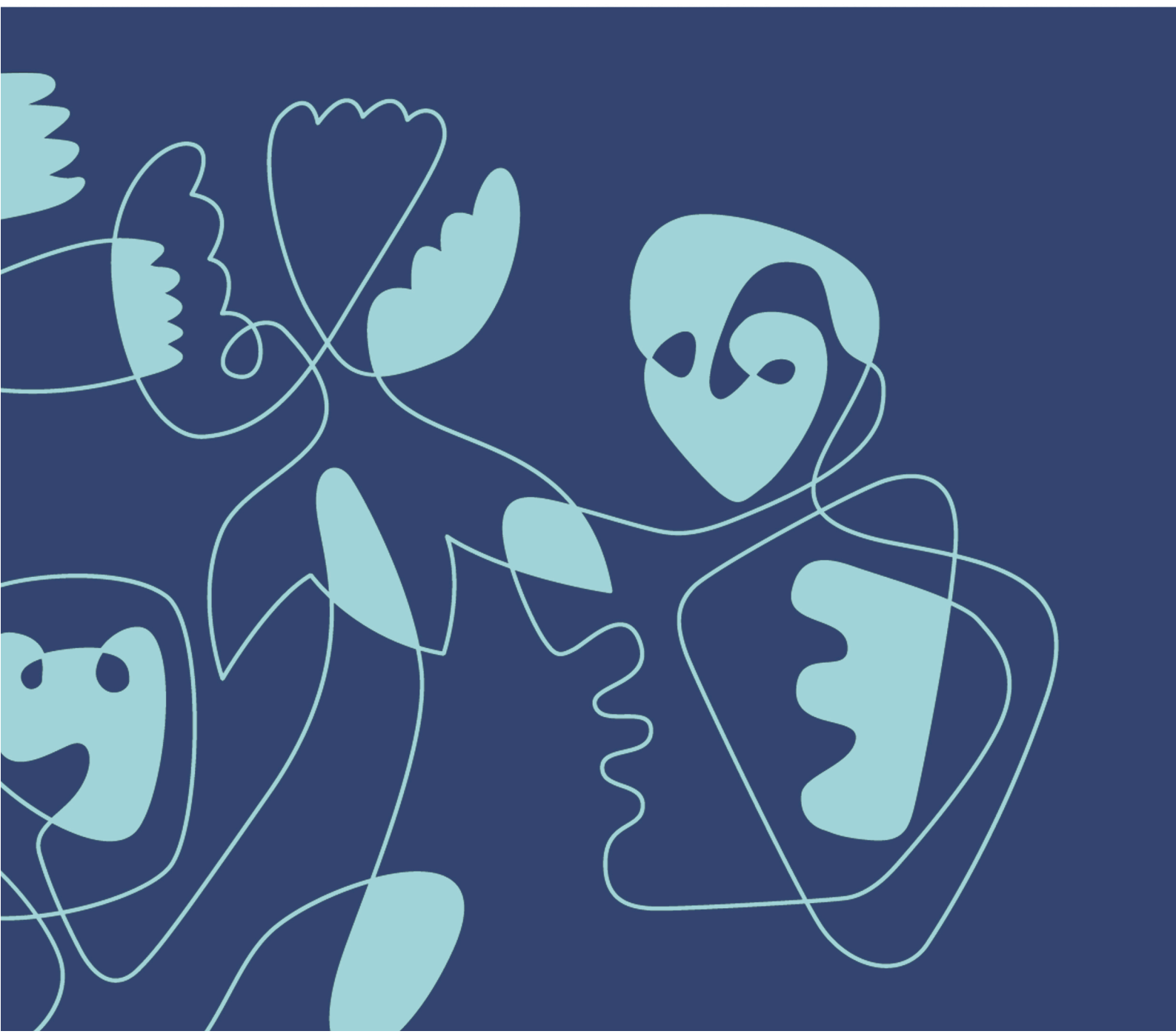

Verneplan for skog – frivillig vern

Høring av forslag om vern av Åbjørdalen og utvidelse av Varnvassdalen naturreservat i Nordland

Tittel : Verneplan for skog – frivillig vern. Høring av forslag om vern av
Åbjørdalen og utvidelse av Varnvassdalen naturreservat i Nordland

Dato : 23.03.2020

Forfatter : Fylkesmannen i Nordland

Rapportnummer : 1/2020

ISBN : 978-82-92558-96-6

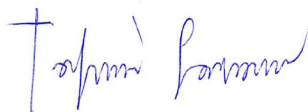
2

Emneord : Verneplan, frivillig vern, skogvern, Åbjørdalen, Varnvassdalen

Utgiver : Fylkesmannen i Nordland

Antall sider : 24

Ansv. sign : Fylkesmiljøvern sjef Torfinn Sørensen

Innhold

Oppsummering.....	4
1. Innledning.....	4
2. Lovgrunnlag.....	5
3. Verneplanposessen	6
3.1 Generelt	6
3.2 Naturfaglige registreringer.....	6
3.4 Saksbehandling.....	7
3.4 Verneplanens omfang.....	8
3.5 Konsekvenser av verneforslagene	9
3.5.1 Landbruk	9
3.5.3 Reindrift	10
3.5.4 Mineraluttak.....	12
3.5.5 Kraftutbygging	12
3.6 Høring.....	12
4. Oversiktskart	14
5. Områdebeskrivelser med utkast til verneforskrift og kart.....	14
5.1 Åbjørdalen	14
5.1.1 Områdebeskrivelse	14
5.1.2 Forslag til verneforskrift for Åbjørdalen naturreservat i Bindal kommune i Nordland fylke..	16
5.1.3 Kart	18
5.2 Utvidelse av Varnvassdalen naturreservat.....	19
5.2.1 Områdebeskrivelse	19
5.2.2 Forskrift for vern av Varnvassdalen naturreservat i Hattfjelldal kommune i Nordland fylke.	19
5.2.3 Kart	22
6. Kilder	23

Oppsummering

I St.meld. nr. 25 (2002-2003) ble frivillig vern trukket fram som en viktig strategi for det framtidige skogvernet i Norge. I St.meld. nr. 14 (2015-2016) sier Regjeringen at den vil videreføre det langsiktige arbeidet med skogvern og øke det frivillige skogvernet. Frivillig vern innebærer at skogeier tilbyr staten vern av egen skog. Formålet med vernet er å bevare forholdsvis urørte skogområder med særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser.

4

Denne rapporten er et høringsforslag som omfatter to skogområder i Nordland. På bakgrunn av tilbud om frivillig vern og naturfaglige registreringer ble formell oppstart for arbeidet med vern kunngjort 14. mai 2019.

De foreslåtte områdene er: Utvidelsen av Varnvatnet i Hattfjelldal kommune (632 daa) og Åbjøra i Bindal kommune (77561 daa). Dette utgjør i alt 78189 daa. I Åbjørdalen er 20314 daa taksert som produktiv skogareal og i utvidelsen av Varnvassdalen naturreservat er 494 daa taksert som produktiv skog.

Begge områdene er foreslått vernet som naturreservater (§ 37 i naturmangfoldloven). Dette innebærer et strengt vern med forbud mot hogst, fysiske inngrep og motorferdsel. Tradisjonelt friluftsliv, jakt, fiske og beite vil være tillatt. I høringsdokumentet inngår en områdebeskrivelse, utkast til verneforskrifter tilpasset hvert enkelt område og forslag til områdeavgrensning. Det er inngått avtale om frivillig vern for begge områdene som går på høring. Fylkesmannen har ansvaret for den felles lokale og sentrale høringa. Høringsfristen er satt til 25. mai 2020.

1. Innledning

Gjennom behandling av St.meld. nr. 25 (2002-2003) *Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand*, sluttet Stortinget seg til Regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. St.meld. nr. 25 trakk opp viktige prinsipper og satsingsområder for en opptrapping av skogvernet. Blant annet at et utvidet skogvern skulle følge de faglige anbefalingene fra en rapport fra NINA og Skogforsk, *Evalueringen av skogvernet i Norge*.

I St.meld. nr. 14 (2015-2016) *Natur for livet* sier Regjeringen at den vil videreføre det langsiktige arbeidet med skogvern og øke det frivillige skogvernet.

Frivillig vern innebærer at skogeier tilbyr staten vern av egen skog. Miljøvernmyndighetene vurderer tilbudet og iverksetter naturfaglige registreringer for å kartlegge verneverdier. Om det etter en slik registrering vil være aktuelt å fremme et verneforslag for det aktuelle arealet skal det gjennomføres forhandlinger med grunneier om avgrensning, verneforskrifter og økonomisk erstatning. Når staten og grunneier er kommet til enighet om disse punktene, vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven.

Arealet vernet skog har økt de siste årene. Pr desember 2019 er over 5 % av skogarealet i Norge vernet, av dette er det 3,8 % produktiv skog (Miljødirektoratet, 2019). Det nasjonale målet er vern av 10 % av all skog. Det er et nasjonalt miljømål at «*et representativt utvalg av naturtypene i skog skal vernes for kommende generasjoner*». Vern av skog er også viktig for å nå flere av de øvrige miljømålene, herunder at «*utryddingen av truede arter i skog skal være stanset og status for arter i nedgang være forbedret innen 2020*» og at «*mangfold av naturtyper i skog skal tas vare på eller gjenopprettes innenfor sitt naturlige utbredingsområde, og slik at alle stedeegne arter forekommer i levedyktige bestander*» (Klima- og miljødepartementet).

2. Lovgrunnlag

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av naturmangfoldloven. I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier. Generelle mål for områdevern følger av naturmangfoldlovens § 33.

Aktuell verneform for områder i denne verneplanen er naturreservat. Naturreservat er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven. Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturmangfoldloven § 37. Som naturreservater kan vernes områder som:

- *inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,*
- *representerer en bestemt type natur,*
- *på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,*
- *utgjør en spesiell geologisk forekomst, eller*
- *har særlig naturvitenskapelig verdi*

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til å få verneverdier som nevnt over gjennom fri utvikling eller aktive gjenopprettningstiltak.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel (Naturmangfoldloven).

Etter fylkesmannens vurdering tilfredsstiller de foreslåtte naturreservatene i denne høringa kravene i naturmangfoldloven § 37. Formålet med vernet er i hovedsak å bevare områder med gammel naturskog med tilhørende naturmangfold i form av plante- og dyrearter, naturtyper og økosystemer eller områder som er egnet til å få verneverdier gjennom fri utvikling. Begge områdene inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, eller har potensiale til å få fram verneverdier gjennom fri utvikling. Områdene har skogtyper som er representative for den regionen de ligger i. Vi viser for øvrig til de enkelte verneforslagene og formålene med disse.

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal de miljørettslige prinsippene i lovens §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal fremgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt i vurderingen av saken.

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kunnskapsgrunnlaget om naturverdiene i de foreslåtte verneområdene bygger på registreringer og kartlegginger utført og innhentet av konsulentfirmaer og enkeltpersoner med høy kompetanse innenfor fagfeltet.

Foreslåtte verneforskrifter fastsetter restriksjoner for bruk som vil kunne få negative konsekvenser for verneverdier og verneformål. Dette vil gi områdene økt beskyttelse. Samtidig åpner forskriftene for en videreføring av enkelte aktiviteter. Dette er aktiviteter som ut fra dagens kunnskap vil ha liten eller ingen innvirkning på verneverdiene. Det er viktig at vernet ikke blir strengere enn det som er nødvendig for å ta vare på disse verneverdiene. Fylkesmannen mener de foreslåtte naturreservatene vil bidra på en positiv måte for å oppfylle forvaltningsmålene for naturtyper og økosystemer og arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Fylkesmannen vurderer å ha god kunnskap om de berørte artenes bestandssituasjon, naturtypenes utbredelse og områdenes økologiske tilstand, samt virkningene av verneforslagene på

naturmangfoldet i disse områdene. Kravet om kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt. Fylkesmannen ser ikke at det er noen risiko for utilsiktede negative virkninger på naturmangfoldet ved et vernevedtak, § 9 i naturmangfoldloven kommer derfor ikke til anvendelse.

Fylkesmannen mener vernetiltakene vil redusere den samlede belastningen på økosystemene verneforslagene representerer. På denne måten vil vernetiltaket ha en positiv virkning på økosystemene, jf. § 10 i naturmangfoldloven. Siden vernetiltaket etter Fylkesmannen sin vurdering ikke vil skade naturmangfoldet, kommer naturmangfoldloven § 11 ikke til anvendelse. Fylkesmannen kan på samme måte heller ikke se at naturmangfoldloven § 12 har relevans i sammenheng med vernetiltaket.

3. Verneplanposessen

3.1 Generelt

Opprettelse av verneområder etter naturmangfoldloven § 37 skal følge bestemmelser om saksbehandling i lovens §§ 41 til 43. Videre gir rundskriv T-3/99 fra Miljøverndepartementet (nå Klima- og miljødepartementet) retningslinjer for saksbehandlingen. Saksbehandlingsreglene skal sikre at verneforslagene blir grundig utredet, og at de som berøres og andre interesserte skal få fremmet sine synspunkter. Fylkesmannen legger vekt på samarbeid og dialog med grunneiere, rettighetshavere, organisasjoner og kommuner i verneplanprosessen.

Vern av skog på privat grunn foregår nå hovedsakelig gjennom ordningen med frivillig vern. Dette innebærer at det er grunneier/rettighetshaver som fremmer et tilbud til vernemyndighetene om vern av et område. Fylkesmannen gir melding om aksept for tilbudet. Det gjennomføres naturfaglige registreringer av det tilbudte område for å klargjøre at området har naturfaglige kvaliteter som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven. Etter at en slik dokumentasjon foreligger, gjennomføres forhandlinger mellom grunneier/rettighetshaver og staten, og det inngås en avtale som omfatter grenser, verneforskrifter og erstatning. Etter at det er inngått avtale, eller mens forhandlingene pågår, starter de formelle verneprosessene etter naturmangfoldlovens bestemmelser.

Begge områdene i denne verneplanen er behandlet etter ordningen med frivillig vern. Grunneiere, rettighetshavere, kommuner og andre skal gis anledning til å komme med merknader til et verneplanarbeid før et verneforslag utformes. Det er derfor tidligere meldt oppstart av påtenkt verneforslag etter naturmangfoldloven § 42. I henhold til § 43 i naturmangfoldloven, jf. forvaltningsloven § 37, skal et verneforslag sendes på høring. Høringsforslaget skal beskrive området forslaget omfatter, herunder avgrensing, verneformål og verneverdier, samt andre verdier enn naturverdier og de følgende forslaget antas å få.

Etter høring blir mottatte uttalelser oppsummert og vurdert, og eventuelle endringer av verneforslagene foretas. Fylkesmannen oversender deretter verneforslagene med sin tilråding til Miljødirektoratet. Direktoratet vurderer Fylkesmannens forslag, og oversender sin tilråding til Klima- og miljødepartementet. Vernevedtaket fattes ved kongelig resolusjon.

3.2 Naturfaglige registreringer

Den naturfaglige dokumentasjonen for verneplanen er henta fra Naturbase. Åbjørdalen ble kartlagt i 2016 og 2018. Innenfor det avgrensede området er det funnet 22 naturtypelokaliteter; 2 med A-verdi, 13 med B-verdi og 7 med C-verdi. Området er også kartlagt i 2019 etter Miljødirektoratets kartleggingsinstruks (Miljødirektoratet, 2019). I dette kartleggingsarbeidet ble det kartfestet totalt 41

naturtypelokaliteter som fordeler seg på 6 ulike naturtyper; flomskogsmark (VU), gammel grandominert naturskog, gammel granskog med gamle trær, gammel granskog med liggende død ved, gammel lågurtskog og høgstaudegranskog (NT). Sett i forhold til størrelsen av det undersøkte området er det gjort få funn av sjeldne og truede arter. Området ble utsatt for omfattende hogster på 50-tallet og 80-tallet. Det er særlig flatehogster fra 80-tallet som har satt sterkt preg på de lavereliggende arealene sør for Trongen. De høyereliggende områdene, som kun har vært utsatt for 50-tallets plukkhogst, har i større grad beholdt naturskogkvaliteter (Hugdall, 2019).

Dagens naturverdier i Åbjørdalen er først og fremst knyttet til spredte forekomster av viktige naturtyper i høyereliggende områder. Det samlede arealet av viktige skogtyper er beskjedent, men de er fordelt rundt i området og kan fungere som et nettverk av leveområder for arter som er avhengige av gammelskogen. Åbjørdalen har hovedsakelig fremtidig verdi ved at vi får avsatt et variert og stort område der det på lang sikt vil utvikles naturskogkvaliteter i lavereliggende produktive områder. Som helhet utgjør Åbjørdalen et usedvanlig stort og godt arrondert område som favner om en hel elvedal med flere sidedaler og med vegetasjonstyper som spenner over hele gradienten fra dalbunn til høyfjell. Etter kartleggingen til Biofokus i 2016, ble 4 områder innenfor det avgrensede området ved Åbjørdalen funnet verneverdig, hovedsakelig i høyereliggende områder der det ikke har vært hogd eller kun plukkhogst (Blindheim 2017, Gammelmo 2017 og Klepsland 2017). I de lavereliggende områdene domineres granskogen av tilplantede arealer. Gjenveksten etter disse hogstene ble gjerne en blandingsskog, hovedsakelig med lauvtrær. I dag er granplantingene jevnt over ensaldr bestand mellom 40 og 80 år med varierende lauvinnslag, i form av bjørk, rogn, osp og selje. Grana som er planta er stort sett av samme type som er i Åbjørdalen fra før, med unntak av ca 35 daa som er plantet til med sitkagran og ca 10 daa som er plantet til med contortafuru (Hugdall, 2019). Ved et eventuelt vern vil de fremmede treslagene bli fjernet.

Det tilbudte området i Varnvassdalen er ikke kartlagt, men utgjør en naturlig helhet sammen med det tilgrensende området som allerede er vernet. I det eksisterende verneområdet er skogen kartlagt som naturtypelokalitet av typen gammel furuskog med verdi A, svært viktig.

3.4 Saksbehandling

Prosessen mellom grunneier/rettighetshaver og Fylkesmannen framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 1. Oversikt over prosessen.

Område	Tilbud	Naturfaglige registreringer	Aksept av tilbud	Status
Åbjørdalen	30.03.2016, 09.03.2018 og 01.30.2019	Kartlagt av Biofokus i forbindelse med frivillig vern i 2016 og 2018, Kartlegging av biolog i Allskog 2019	21.11.2016	Avtale er underskrevet
Utvidelse av Varnvassdalen naturreservat	19.03.2018	Ikke kartlagt	18.04.2018	Avtale er underskrevet

Foreliggende forslag til verneområder er utarbeidet på bakgrunn av drøftinger og forhandlinger med grunneierne, øvrige mottatte innspill, bl.a. oppstartmelding, jf. over, og de naturfaglige registreringene. De berørte kommunene har fått melding om oppstart.

Det er utarbeidet egne verneforskrifter tilpasset hvert enkelt område.

I naturreservatene vil hele økosystemet bli fredet, det vil si alle planter og dyr og de økologiske prosessene i området. Alle inngrep i området vil i utgangspunktet være forbudt inkludert skogsdrift og motorferdsel. Beiting, jakt, fiske og sanking av bær og sopp vil fortsatt være tillatt.

Verneforskriftene kan eventuelt tilpasses ytterligere etter høring. Det er derfor viktig at høringsinstansene ser på verneforskriften for det enkelte område.

Fylkesmannen i Nordland har ansvaret for denne felles lokale og sentrale høringa. Denne høringsprosessen vil gi alle aktuelle parter mulighet til å komme med sine synspunkter på det foreliggende utkastet til frivillig vern av skog. Fylkesmannen vil avklare behovet for konsultasjoner med berørte reinbeitedistrikt og eventuelt andre samiske interesseorganisasjoner i høringsperioden. Sametinget vil få tilsendt uttalelsene fra samiske interesser, og få utsatt frist til å uttale seg. Alle uttalelser vil bli lagt ved saken helt til sluttbehandlingen i Regjeringen.

8

I etterkant av høringen kan Fylkesmannen gjøre eventuelle justeringer av verneforslagene på bakgrunn av høring. Deretter sender Fylkesmannen verneplanen med sin tilråding til Miljødirektoratet som så gir sin tilråding til Klima- og miljødepartementet (KLD). KLD gjennomgår direktoratets anbefaling og legger endelig forslag til verneplan fram for Regjeringen. Vernevedtak fattes som kongelig resolusjon i statsråd.

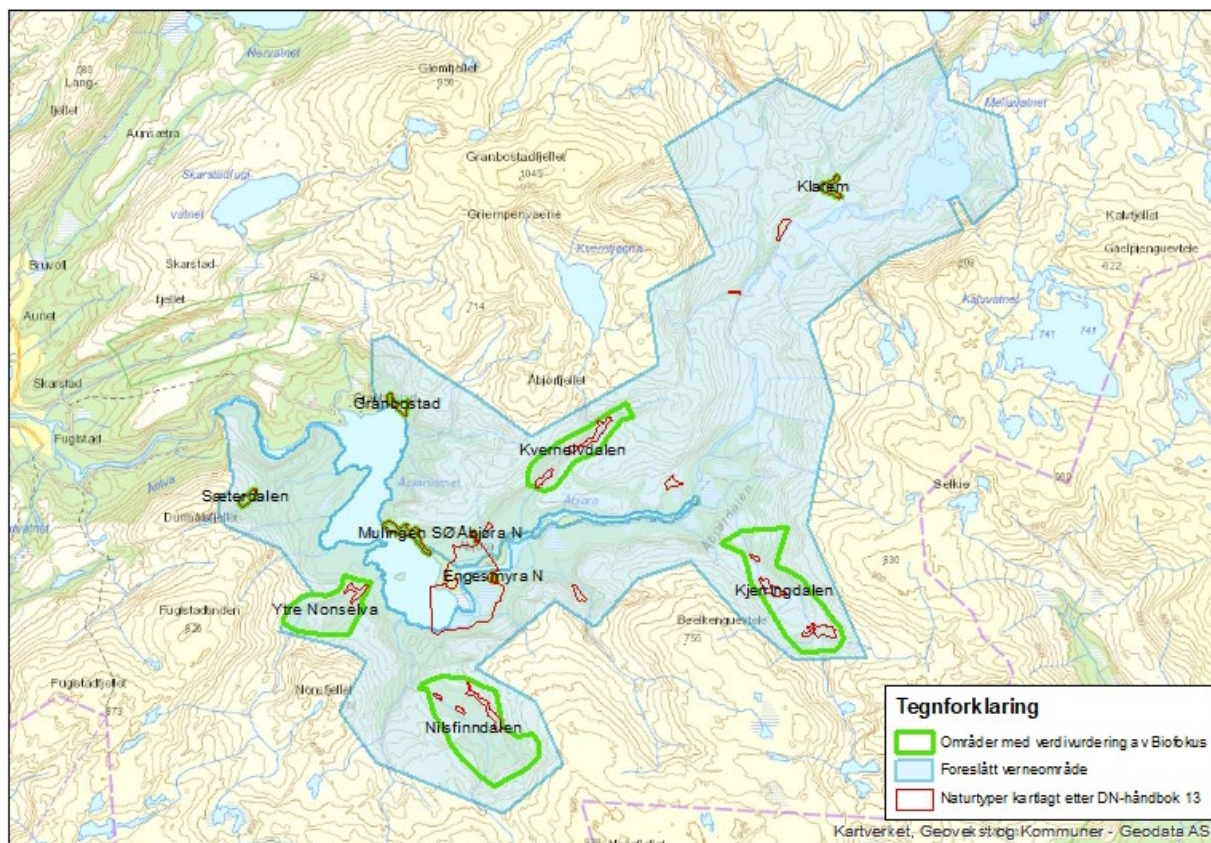
3.4 Verneplanens omfang

Gjennom dette dokumentet høres det på vern av i alt 78189 daa. For en mer detaljert oversikt over verneverdiene som er kartlagt i Åbjørdalen, viser vi til tabellen nedenfor. Utvidelsesområdet i Varnvassdalen er ikke kartlagt, og er dermed ikke angitt i tabellen nedenfor. Verneverdien er angitt med stjerner, der * betyr lokalt verneverdig, ** betyr regionalt verneverdig.

Tabell 2. Områdeoversikt over verdier i Åbjørdalen

Område	Kommune	Total areal (daa)	Areal produktiv skog (daa)	M.o.h.	Verneverdi
Engesmyra N	Bindal	15,1	15	80-780	*
Åbjøra N	Bindal	12	12	140-220	*
Mulingen SØ	Bindal	130,8	87	100-280	*
Sæterdalen	Bindal	54,8	54	320-460	*
Granbostadura	Bindal	80	52	100-280	*
Klarem	Bindal	69	63	240-300	**
Kjerringdalen	Bindal	2251	908	160-500	**
Nilsfinndalen	Bindal	2468	928	240-600	*
Kvernelvdalen	Bindal	1046	421	140-440	*
Ytre Nonselva	Bindal	1128	519	100-340	*

Områdene i tabellen vises i kartfigur 1 på neste side.

Figur 1: Kartet viser områder som er verdiprøvd av Biofokus, samt naturtyper som er kartlagt innenfor det foreslåtte verneområdet.

3.5 Konsekvenser av verneforslagene

3.5.1 Landbruk

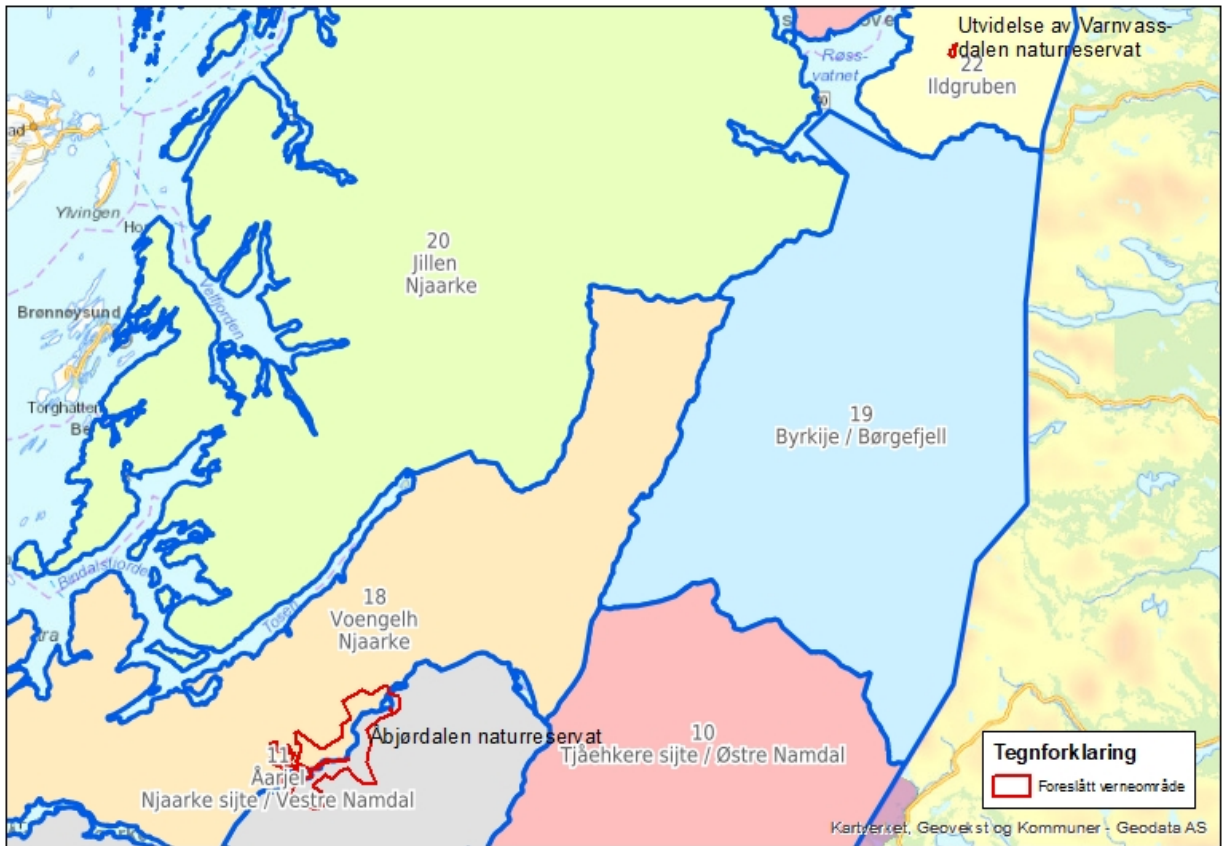
3.5.1.1 Skogbruk

Om lag 30000 daa av det tilbudte arealet er skogkledd mark, og ca 20800 daa er karakterisert som produktiv skog. I Åbjørtdalen er gran det dominerende treslaget, men med furu på myrer og skinnere mark. I hoveddalen er det preg av hogster utført på 50-tallet (plukkhogster) og fram til 80-tallet (mer preg av flatehogster). Kulturskogen har god bestokning og spesielt i elvesletta ved utløpet av Åbjørva er det mye fin gran i god vekst. Hogstene på 70-tallet ble gjort med fløting over Åbjørvatnet. Fløting er neppe aktuelt i moderne skogsdrift, dermed vil det kreve store investeringer og terrenginngrep i form av veier, å drive skogen i Åbjørtdalen. Et eventuelt vern vil føre til at det ikke kan drives skogbruk i områdene. Når det gjelder utvidelsen av Varnvassdalen naturreservat, vil det ha lite å si for skogsdrift i området. Den aktuelle utvidelsen er omkranset av eksisterende verneområder, og skogen vil være vanskelig tilgjengelig å ta ut.

3.5.2.2 Jord- og beitebruk

De foreslåtte naturreservatene brukes ikke til tradisjonell jord- og beitebruk i dag, men det har vært ytret ønske om å kunne ha geiter på beite i Varnvassdalen naturreservat. Eventuelle beitebrukere vil ha behov for enkelte aktiviteter, for eksempel utsetting av saltslikkestein gjeting, gjerding med mer. Vi vurderer ikke at oppretting av de beskrevne naturreservatene vil endre på adkomsten til disse områdene. I forslag til forskrifter er det åpning for beiting og nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Etter søknad kan det gis tillatelser til oppføring av gjerder og saltslikkestein, samt motorferdsel i tilknytning til dette.

3.5.3 Reindrift

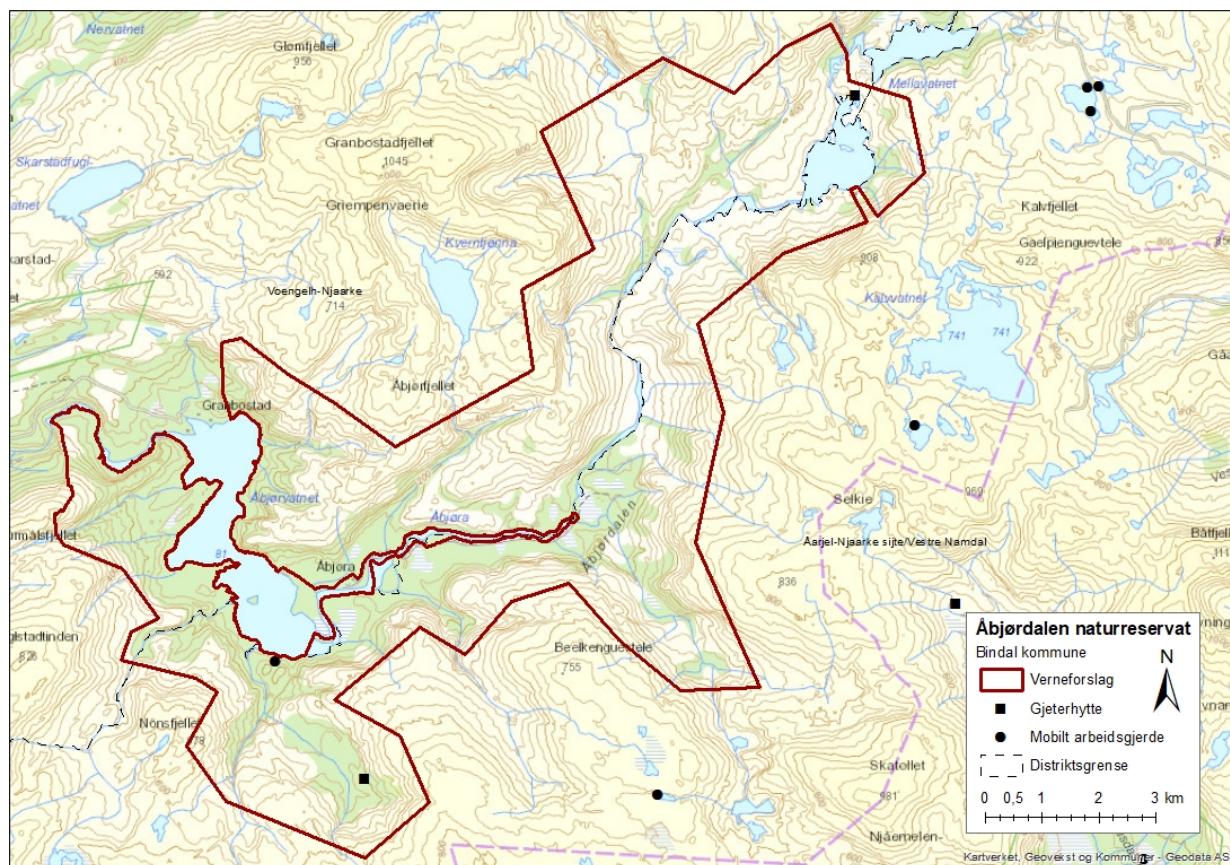

Figur 2: Kartet som viser hvilke reinbeitedistrikt de to foreslåtte verneområdene ligger innenfor.

Åbjørdalen ligger innenfor både Voengelh-Njaarke- og Årjel-Njaarke reinbeitedistrikt. Mer eller mindre hele det foreslåtte naturreservatet er i reindrifas arealbrukskart definert som høst vinterbeite, vinterbeite og vårbeite.

Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt ligger helt sør i Nordland reinbeiteområde, og berører både Nordland- og Trøndelag fylke. Dette reinbeitedistriktet berører den delen av det foreslåtte naturreservatet som ligger nord for Åbjørvatnet, Åbjørelva, Kalvkrvatnet, samt på vestsiden av Ytre Nonselva. Det er 6 siidaandeler (driftsenheter) i distriktet. Reindrifststyret har fastsatt øvre reintall i Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt til 2400 rein i vårflokk. Tidlig vårbeite er i hovedsak i indre deler av Bindal og Åbygda. Under vårflyttingen har distriktet to hovedflyttleier mot Kalvvatnan. Den ene går øst for Åbjørdalen, delvis gjennom det foreslåtte verneområdet (Voengelh-Njaarke Reinbeitedistrikt, 2015). Distriktet har flere flyttleier som de bruker å rydde for skog for å komme frem og det er viktig at dette får fortsette. Distriktet har ei gjeterhytte ved Kalvkrvatnet, og bruker å sette opp et mobilt arbeidsgjerde mellom Øvre Nonselva og utløpet av Åbjøra.

Årjel Njaarke reinbeitedistrikt ligger sør for Voengelh-Njaarke, og berører det foreslåtte verneområdet i Åbjørdalen på sørsida av Åbjørvatnet, Åbjørelva og Kalvkrvatnet. I dette reinbeitedistriktet er det to driftsgrupper Meatelen Sijte (Meidalgruppen) og Toven sijte. Kalvingsland og sommerbeiter ligger i nord, mens vinterbeitene er vest i distriktet og på øyene (Vikna, Elvalandet og Otterøya). Årjel Njaarke sijte omfatter hele eller deler av kommunene Namsos, Overhalla, Grong, Høylandet, Namsskogan, Nærøysund, Grane, Bindal. Det er 6 siidaandeler i reinbeitedistriktet. Høyeste reintall er 2400 (Fylkesmannen i Trøndelag, 2020). Distriktet har ei flyttleier som går gjennom det foreslåtte verneområdet. Det ligger ei gjeterhytte øverst i Nilsfinndalen.

Figur 3 viser grensa mellom Voengelh-Njaarke og Årjel-Njaarke reinbeitedistrikter, samt hytter og mobilt gjerdeanlegg innenfor det foreslåtte naturreservatet.

Den foreslåtte utvidelsen av Varnvassdalen naturreservat ligger innenfor Ildgruben reinbeitedistrikt. Ildgubben reinbeitedistrikt omfatter deler av kommunene Rana, Hemnes og Hattfjelldal. Det er 2 siidaandeler i distriktet. Øvre reintall for distriktet er 900 rein i vårflokk. Distriktet brukes som helårsdistrikt og det er derfor ikke markerte grenser mellom de ulike årstidsbeitene. Anlegget i Tverrvatnet fungerer som «navet» i arealbruken da all rein er innom anlegget på høsten. I vintre når det må gjennomføres tilleggsfôring foregår dette med base i Tverrvatnet, men det tilleggsfôres også andre steder i distriktet. Da er reinen i dette området gjennom lengre perioder. Opprettholdelse av dagens flytt- og trekkleier er helt avgjørende for at Ildgruben reinbeitedistrikt kan flytte reinen mellom de ulike sesongbeitene. Terrang og beiteforhold fører til at det har dannet seg et visst system i bruken av distriktet til ulike årstider (Ildgruben Reinbeitedistrikt, 2017). I utvidelsen av Varnvassdalen brukes området vanligvis til høstbeite/parringsland, og det går ei flyttlei/trekklei gjennom området i nord (reindriftas arealbrukskart).

I forslag til verneforskrifter for de to verneområdene er det tatt inn bestemmelser som skal sikre reindriften både i formålet og i de spesifiserte unntaksbestemmelsene. Det er gjort unntak for bruk av snøskuter, og det kan etter søknad gis dispensasjon til bruk av annen motorisert ferdsel. Det kan også gis tillatelser til oppføring av gjerder og anlegg og uttak av bjørk. Opprettingen av de to naturreservatene vil sikre arealene mot nedbygging eller andre typer fysiske inngrep. En verneforskrift medføre noen reguleringer knyttet til motorferdsel og etablering av gjerder og anlegg. Verneforskriftene har imidlertid åpninger som gjør at det kan gis flerårige dispensasjoner, som ivaretar reindriften behov. Bruk av snøskuter i reindrift vil ikke reguleres av verneforskriften. Innleid personell skal medbringe skriftlig dokumentasjon på at de er engasjert av reineier eller reinbeitedistrikt. SMS er godkjent som dokumentasjon ved mer kortvarige og akutte tilfeller.

En tilstrekkelig opplyst distriktsplan kan anses som en søknad om dispensasjon, uten at ytterligere søknad er nødvendig. Det er viktig at distriktsplanen er grundig og beskriver forhold som etter verneforskriften er søknadspliktig, for eksempel motorferdsel, oppsetting av gjerde med mer. For at vernemyndigheten skal kunne bruke distriktsplanen som en søknad må den være konkret med tanke på hva som skal gjøres, hvor og når. Et eksempel er en beskrivelse av behovet for motorisert barmarkskjøring med tanke på tilkomsttraseer, områder med behov for gjeting/samling, antall kjøretøy og tid på året. Om ikke distriktsplanen gir nok informasjon, kreves supplerende opplysninger.

3.5.4 Mineraluttak

Innenfor foreslått verneområde Åbjøra finnes ifølge Norges Geologiske Undersøkelse (NGU) en sand- og grusforekomst¹ (Åbjøra) av lokal betydning. Forekomsten beskrives som et stort område med elvesletter og terrasser i Åbjøras utløp i Åbjørvatnet. Forekomsten antas å inneholde store sand- og grusreserver. Området er vegløst og det at forekomsten er selve elve- og elveutløpet, gjør at Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) anser forekomsten som lite aktuell å utvinne i overskuelig fremtid. Foreslått verneområde Varnvatnet overlapper ifølge NGU med en sand- og grusforekomst av lokal betydning. Forekomsten ligger øst for Varnvatnet og NGU vurderer det til at det er en sand- og grusforekomst med relativt beskjedne mektigheter. Dette sammen med umiddelbar nærhet til Varnvassdalen naturreservat gjør at DMF anser forekomsten som lite aktuell å utvinne i overskuelig fremtid. Et eventuelt vern vil derfor ikke ha vesentlig innvirkning på mineralnæringen.

3.5.5 Kraftutbygging

Foreslåtte Åbjøra naturreservat ligger i Åbjøravassdraget. Øvre del av dette vassdraget er overført til Øvre Kalvatnet hvor vannet benyttes til kraftproduksjon i Kolsvik kraftverk. Ved utløpet av Åbjørvatnet er det en terskel og en målestasjon.

I foreslått område er det kartlagt flere mulige vannkraftprosjekter, hvorav to av prosjektene har vært behandlet i Samlet plan for vassdrag. Dette gjelder prosjektet «Åbjøra syd» og «Bjørnåa». I tillegg har NVE gjennomført en digital kartlegging av vannkraftpotensialet for små vannkraftverk. Innenfor foreslått verneområde er det kartlagt flere mulige potensielle prosjekter. Denne kartleggingen ble gjennomført i 2004 og har kostnadsnivå fra år 2000. Samlet er det et årlig produksjonspotensial på 101 GWh fordelt på 16 prosjekter. NVE har tidligere lagt til grunn en øvre grense for spesifikk utbyggingskostnad på 5 kr/kWh basert på dagens kostnadsnivå. Blant de 16 prosjektene er det fire stykker som har en spesifikk utbyggingskostnad under 5 kr/kWh. Samlet årlig produksjon for disse prosjektene er på 45 GWh. Ingen av disse prosjektene kan gjennomføres dersom området blir vernet. Foreslått verneområde tangerer grensen til området «Namdal» i NVEs forslag til Nasjonal ramme for vindkraft på land. NVE har pekt ut Namdal som ett av de områdene i Norge som er mest egnet for vindkraft i Norge (NVE, 2019).

3.6 Høring

Verneforslagene sendes med dette på høring. Alle som måtte ønske det, kan komme med innspill og merknader til forslagene. Fylkesmannen ber spesielt om synspunkter på følgende:

- Eventuelle konflikter med andre interesser. Vi ber om at eventuelle konflikter beskrives mest mulig konkret, for eksempel hvilken del av området det særlig er knyttet konflikt til, og hvilke justeringer av bestemmelser i verneforskriften som vil være nødvendig for å løse eller redusere konflikten.
- Avgrensning av de aktuelle områdene.
- Vi ber om synspunkter på verneforskriften og eventuelle merknader til spesielle forhold i det enkelte område. Også her ber vi om mest mulig konkrete opplysninger og forslag til mulige løsninger.

- Om det er behov for skjøtsel og tiltak, samt innspill til forvaltningen av områdene.
- Eventuelle feil i høringsutkastet.

Frist for å avgi uttalelse settes til **25. mai 2020**.

Eventuelle uttalelser sendes:

Fylkesmannen i Nordland,

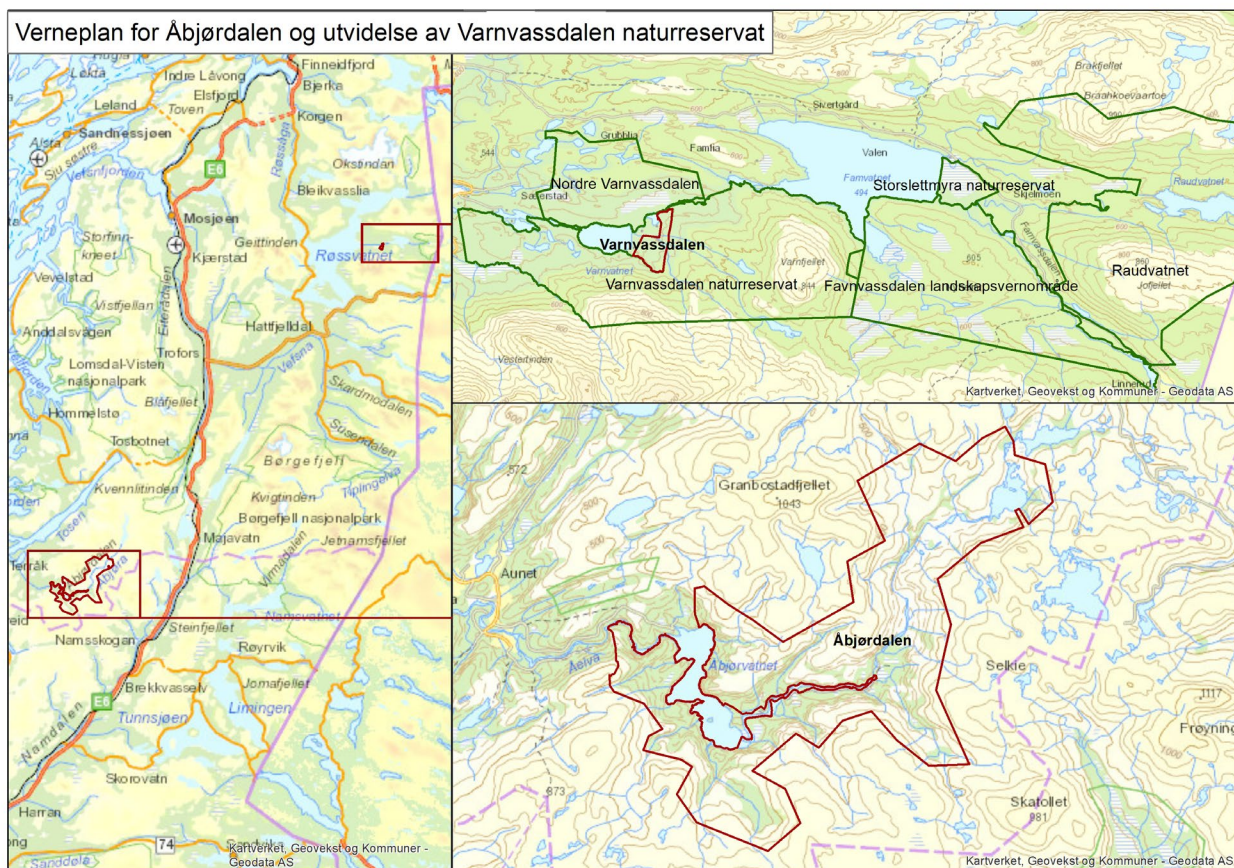
Miljøvernavdelingen,

Postboks 1405,

8002 Bodø

eller på e-post til: fmnopost@fylkesmannen.no med kopi til fmnormj@fylkesmannen.no.

4. Oversiktskart

14

5. Områdebeskrivelser med utkast til verneforskrift og kart

5.1 Åbjørdalen

Kommune: Bindal

Verneverdi: -

Areal: ca 77561 daa

Berørte eigendommer (gnr/bnr): 53/1 og 54/1

5.1.1 Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger helt sør i Bindal kommune, ca ei mil øst for Terråk. Det foreslåtte verneområdet på over 77 000 daa omkranser Åbjørvatnet og Åbjøra i en lengde på over 22 km og omfatter mellomboreale varme lisider med alm, gran- og furuskoger, åpen myr og myrskog og noe alpin vegetasjon. Det meste av området ligger i klart oseanisk vegetasjonsseksjon. Topografien er svært variert og det finnes daler og lier eksponert i alle himmelretninger. Hovedelva og en rekke sideelver med til dels stor vannføring i perioder har skapt variasjon i landskapet over tid med nydanning av elveløp, avsatte elvesletter og trange nedskjæringer. Det aller meste av berggrunnen i området er fattig granitt, men helt i vest er det noe rikere skiferbergarter. Løsmassedekket er tynt i det meste av området, men i deler av Kvernelvdalen og særlig rundt Nordhjelmdalen er det dypere breelavsetninger som stedvis har gitt opphav til markerte ravinedaler. Blåbærskog og bærlyngskog er dominerende vegetasjonstyper, men stedvis finnes rikere vegetasjon med lågurt- og høgstaudevegetasjon. Myrene er fattige og de største er delvis rene nedbørsmyrer uten nevneverdig tilsig fra kantene. Gran er dominerende treslag der jordsmonnet ikke blir for tynt. Furu dominerer på myrene og der det er skinnere mark med bærlyngvegetasjon. Det er spredte innslag av osp, rogn og

selje i hele området og i de sørvendte rike rasmarene under Nova er det gråor-almeskog. På dypere løsmasser med god fuktighetstilgang står det en del gråor.

Det har blitt utført omfattende hogster i hele området på 50-tallet og på 80-tallet. Hogstene på 50-tallet var plukkhogster, og skogen som stod igjen ble i liten grad er påvirket av denne hogsten. Denne skogen fremstår i dag som eldre sjiktet naturskog med en del eldre trær og varierende mengder med liggende og stående død ved. Slike arealer finnes konsekvent i høyereliggende områder og i sin helhet innenfor Trongen. Lavereliggende arealer sør for Trongen er sterkt preget av flatehogster fra 80-tallet og påfølgende gjenplantning. Naturverdiene knyttet til skog er derfor sterkt redusert i de mer produktive områdene nært vassdraget.

Naturverdier: Innenfor forslaget til Åbjørdalen naturreservat er det avgrenset 22 naturtypelokaliteter; 2 med A-verdi, 13 med B-verdi og 7 med C-verdi. Disse naturtypene er kartlagt etter DN-håndbok 13. I tillegg er det kartfestet totalt 41 naturtypelokaliteter, etter Miljødirektoratets kartleggingsinstruks (Miljødirektoratet, 2019). Disse fordeler seg på 6 ulike naturtyper; flomskogsmark (VU), gammel grandominert naturskog, gammel granskog med gamle trær, gammel granskog med liggende død ved, gammel lågurtskog og høgstaudegranskog (NT). Med tanke på størrelsen av det undersøkte området ble det gjort få funn av sjeldne og truede arter. I denne regionen er det skog i lavereliggende områder på produktiv mark som har det største biomangfoldet og da disse arealene i dag nesten utelukkende har yngre skog er mye av mangfoldet som kunne forventes å finnes her fraværende.

Av sårbare arter ble det funnet granbendellav og alm. I tillegg ble det registrert åtte nær truede arter. Knyttet til sidedaler med naturskogs kvaliteter er det avgrenset fire verneforslag av kartlegger (Blindheim, 2017-1 og -2, Klepsland, 2017 og Gammelmo, 2017), der 3 er vurdert som en-stjerners områder, og et som 2-stjerners område. Disse områdene er beskrevet i egne faktaark under navnene Kjerringdalen, Nilsfinndalen, Kvernelvdalen og Ytre Nonselva. Deler av området anses som verneverdig på bakgrunn av dagens tilstand. De mer kulturpregede delene av tilbudsarealet kan bli verneverdig i et lengre perspektiv. Gammel skadepåvirket kulturskog i mosaikk med naturskog, gir et godt utgangspunkt for utvikling av naturlige økosystemer i hele området på sikt. Kulturskogen har jevnt over vært utsatt for naturlige skader i betydelig omfang. Særlig gjelder dette vindfelling i granbestand under de siste års stormer i området, men også ved innsektangrep og råte. Dette gir flere åpne glenner og to til flersjiktete bestand på lengre sikt, som igjen er starten på et mer naturskogpreget område.

Tekniske inngrep: Lavereliggende arealer sør for Trongen er sterkt preget av flatehogster fra 80-tallet og påfølgende gjenplantning. Det er registrert noen felt med fremmede treslag innenfor området, ca 45 daa til sammen. Disse feltene med fremmede treslag vil bli hogd dersom området vernes.

Planstatus: Hele området har status som LNF1, område der det ikke er tillatt med spredt bebyggelse, i Bindal kommunes arealplan.

5.1.2 Forslag til verneforskrift for Åbjørdalen naturreservat i Bindal kommune i Nordland fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon ... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av stedvis gammel granskog, høgstaudegranskog og flomskog med innslag av furuskog, bjørkeskog og ospeholt. Området har betydning for biologisk mangfold ved at det er et stort sammenhengende skogsområde som inneholder viktige naturtyper og er leveområde for en rekke arter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnet.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr i Bindal kommune: 53/1, 54/1 og 2

Naturreservatet dekker et totalareal på 77 561 dekar.

Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Bindal kommune, hos Fylkesmannen i Nordland, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Vedlikehold av eksisterende bygninger, veier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- g) Merking, rydding, sikring og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.

- h) Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji (tradisjonell samisk husflid) og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, herunder uttak av rikuler på bjørk. Bestemmelsene gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste eller uttak av særegne vekstformer som rikuler på andre trær enn bjørk.
- i) Nødvendig rydding og annet vedlikehold av eksisterende flyttlei og kjøretrase i reindriften, vist på vernekart.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er tillatt på eksisterende traktorveger og stier avmerket i vernekartet.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon for avtale med oppdragsgiver.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- e) Grunneiers bruk av drone

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d)
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d) Utsetting av saltstein
- e) Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift.
- f) Start og landing med helikopter i forbindelse med reindrift.
- g) Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter i forbindelse med reindrift.
- h) Gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er ødelagt ved brann eller naturskade
- i) Nødvendig transport av ved, materialer og utstyr til hytter og husvære i eller bakenfor naturreservatet med beltekjøretøy på snødekt mark.
- j) Hogst av ved til bruk på hytter/husvære i eller ved naturreservatet
- k) Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- l) Reindriftenes nødvendige uttak av bjørk til brensel og for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr slik dette er beskrevet i forvaltningsplan.
- m) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med tiltak nevnt i § 7 b, c, d, j og k.

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplan i henhold til reindriftsloven.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

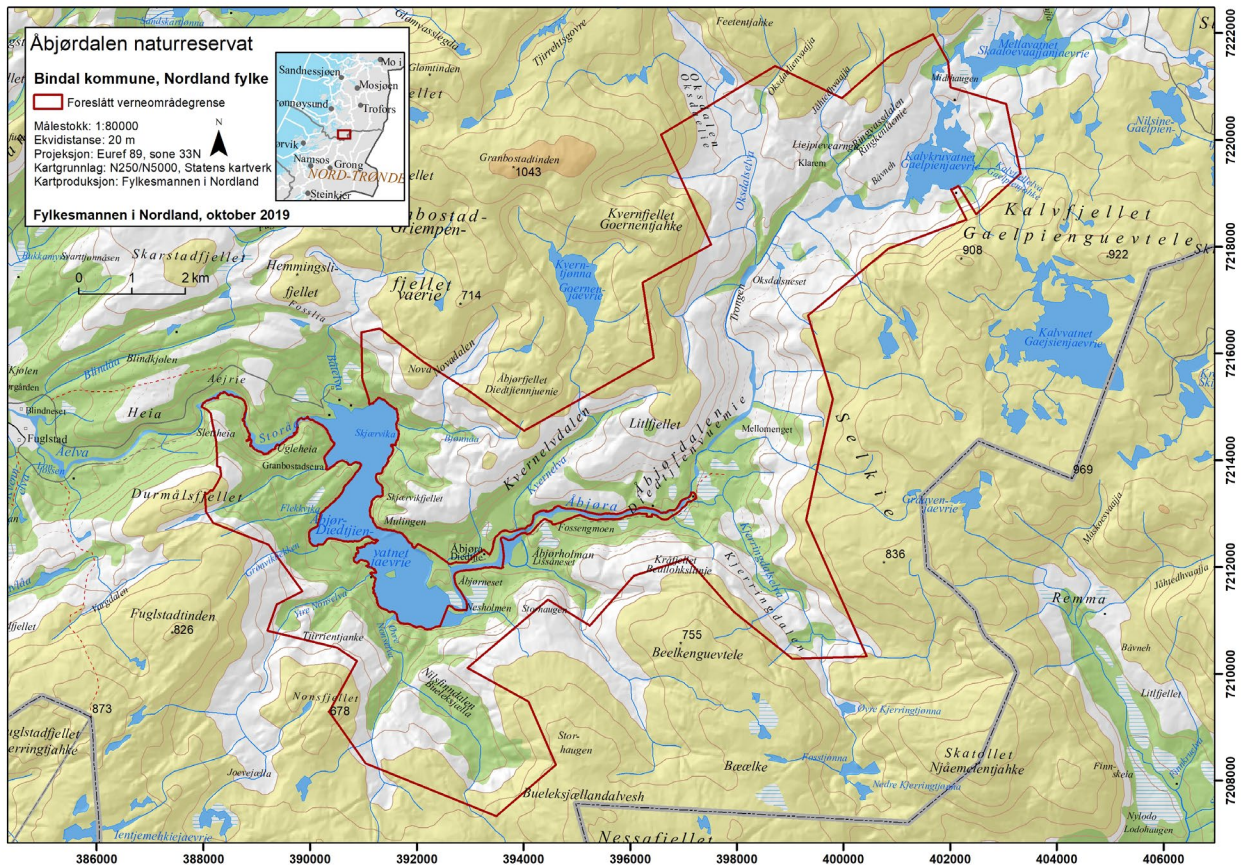
§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

5.1.3 Kart

5.2 Utvidelse av Varnvassdalen naturreservat

Kommune: Bindal

Verneverdi: Ikke kartlagt

Areal: ca 632 daa

Berørte eigendommer (gnr/bnr): 53/1 og 54/1

5.2.1 Områdebeskrivelse

Varnvatnet er egentlig navnet på et vatn øst for Røssvatnet i Hattfjelldal kommune. Her dreier det seg om et skogområde på 632 daa (549 daa produktiv skog) øst for Varnvatnet mellom Varnvatn gård og Varnvassdalen naturreservat. Vi har ikke biologiske registreringer fra området, men vi vet at deler av arealet har kalkholdig berggrunn. Området grenser til to naturreservat med gammel furuskog (Varnvassdalen og Nordre Varnvassdalen). Arealet som nå er aktuelt for frivillig vern inneholder gammel furuskog og vil øke andelen lavereliggende skogkledde områder i Varnvassdalen. Verneforskriften for Varnvassdalen oppdateres etter ny mal, siden den gamle forskriften er fra 1992.

Tekniske inngrep: Ingen

Planstatus: Området har status som landbruks-, natur- og friluftsmål, samt reindrift i Hattfjelldal kommunes arealplan.

5.2.2 Forskrift for vern av Varnvassdalen naturreservat i Hattfjelldal kommune i Nordland fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon ... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et lite påvirket barskogområde med stor overvekt av furu, som ellers er sjelden i regionen, samt en liten granforekomst som er plantegeografisk interessant.

Det er en målsetting å la gammelskogen få utvikle seg fritt slik at verneverdiene knyttet til denne skogen blir større.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunlaget.

§ 2 Geografisk avgrensing

Naturreservatet berører gnr/bnr 52/1, 53/1, 3 og 57/3 i Hattfjelldal kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på 19 924 dekar.

Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet...

De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Hattfjelldal kommune, hos Fylkesmannen i Nordland, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
- e) Etablering av nye båtplasser er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting på et nivå som ikke er til skade for fredningsformålet. Forvaltningsmyndigheten kan regulere beitetrykket hvis nødvendig av hensyn til verneformålet
- e) Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Vedlikehold av eksisterende bygninger, veier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- g) Merking, rydding, sikring og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- h) Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji (tradisjonell samisk husflid) og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, herunder uttak av rikuler på bjørk. Bestemmelsene gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste eller uttak av særegne vekstformer som rikuler på andre trær enn bjørk.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Sykling, bruk av hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom eksisterende traktorvei og sti.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon for avtale med oppdragsgiver.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d) Oppsetting av gjerder og saltstein i forbindelse med beiting.
- e) Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift.
- f) Start og landing med helikopter i forbindelse med reindrift.
- g) Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter i forbindelse med reindrift.
- h) Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- i) Reindriftenes nødvendige uttak av bjørk til brensel og for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr slik dette er beskrevet i forvaltningsplan.
- j) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med tiltak nevnt i § 7 b og d.

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplan i henhold til reindriftsloven.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, i samsvar med naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, i samsvar med naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

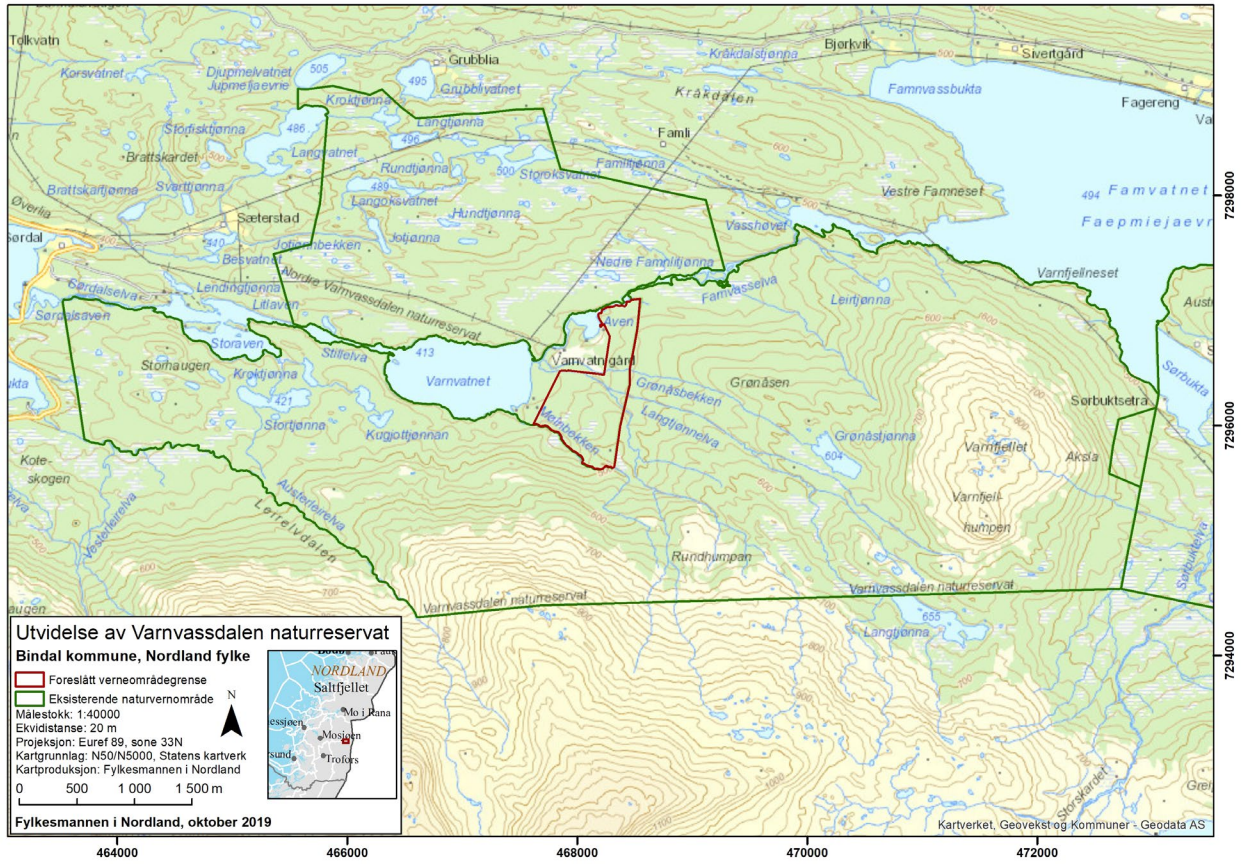
Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

5.2.3 Kart

22

6. Kilder

Blindheim T. 2017-1. *Naturverdier for lokalitet Nilsfinndalen, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2016. NaRIN faktaark. BioFokus.*

http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Frivilligvern2016_Nilsfinndalen.pdf

Blindheim T. 2017-2. *Naturverdier for lokalitet Kvernelvdalen, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2016. NaRIN faktaark. BioFokus.*

http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Frivilligvern2016_Kvernelvdalen.pdf.

Blindheim, T., Klepsland, J.T., Gammelmo, Ø. 2017. *Naturverdier for lokalitet Åbjøra, registrert i forbindelse med prosjekt Frivillig vern 2016. NaRIN faktaark. BioFokus.*

http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Frivilligvern2016_Aabjoera.pdf

Blindheim T. og Restad J. 2019. *Naturverdier for lokalitet Åbjøra nord, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2018. NaRIN faktaark. BioFokus.*

http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Frivilligvern2018_Aabjoeranord.pdf.

Fylkesmannen i Trøndelag, 2020, Åarjel Njaarke Sijte (Vestre Namdal reinbeitedistrikt):

<https://www.fylkesmannen.no/contentassets/fa0d19ddc69448ca8794b88ff70e8b2c/aarjel-njaarke-sijte---sijtebilde-2020.pdf>.

Gammelmo Ø. 2017. *Naturverdier for lokalitet Kjerringdalen, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2016. NaRIN faktaark. BioFokus.*

http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Frivilligvern2016_Kjerringdalen.pdf.

Hugdalen, E., Harstad, G og Svendsson K. 2019. *Supplerende naturtypekartlegging på område tilbudt til frivillig vern i Bindal Kommune, med tilleggskommentarer til områdets tilstand og utviklingspotensial.*

Ildgruben Reinbeitedistrikt. 2017. *Distriktsplan Ildgruben reinbeitedistrikt.* Internettside:

<https://www.fylkesmannen.no/globalassets/fm-nordland/dokument-fmno/landbruk-og-mat-dokumenter/reindrift-dokumenter/distriktsplanar/Distriktsplan-for-Ildgruben-RBD.pdf>.

Klepsland J. T. 2017. *Naturverdier for lokalitet Ytre Nonselva, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2016. NaRIN faktaark. BioFokus.*

http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Frivilligvern2016_YtreNonselva.pdf.

Klima- og miljødepartementet. 2015-2016. *St. Meld. 14: Natur for livet. Norsk handlingsplan for naturmangfold.*

Miljødirektoratet, 2019. *Kartleggingsinstruks – Kartlegging av Naturtyper etter NiN2 i 2019.* Publikasjon på nett: <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m1287/m1287.pdf>.

Miljødirektoratet. 2019. Nettside:

<https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/fagmeldinger/2019/desember-2019/28-skogomrader-vernet/>

Naturmangfoldloven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-06-19-100?q=naturmangfoldloven>

Nordlandsatlas - kartløsning:

<https://fylkesmannen.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=ff0f89dfcf2c4a4bb6adb7c96e7f88d8>.

NVE, 2019. *Uttalelse til oppstart av verneplanarbeid for Varnvatnet og Åbjøra i Hattfjelldal og Bindal kommuner.*

Voengelh-Njaarke Reinbeitedistrikt, 2015. *Distriktsplan for Voengelh-Njaarke Reinbeitedistrikt.*
Internettside: <https://www.fylkesmannen.no/globalassets/fm-nordland/dokument-fmno/landbruk-og-mat-dokumenter/reindrif-dokumenter/distriktsplanar/Distriktsplan-for-Voengelh-Njaarke-RBD.pdf>.

FYLKESMANNEN I NORDLAND

Statens hus, Moloveien 10, Pb 1405, 8002 Bodø || fmnopost@fylkesmannen.no || www.fylkesmannen.no/nordland

